

Koloni Yönetimi

AHMET COŞKUN
Ziraat Yüksek Mühendisi

Üreticiler bakım sırasında arılar tarafından sokulmamak için maske giymeli, elleri için de rahat çalışabileceği bir eldiven seçmelidir.

Kovan açmada körüğe, el demirine ve bir kova suya ihtiyaç vardır. Körük arıyı sakinleştirmede, el demiri kovan örtü tahtası ve çerçeveleri çıkarmada, su ise sokulan yeri yıkayarak daha çok arı sokmasını önlemek amacıyla kullanılır.

Kovan Açarken Dikkat Edilmesi Gerekenler

- ✓ Körük olmadan kovan açılmamalı, duman yumuşak bir şekilde uçuş deliğinden verilmeli, 1-2 dakika bekledikten sonra kovan açılmalıdır.
- ✓ Sakin olunmalı ve seri çalışılmalı,
- ✓ Kovan açarken, kapatırken ve kontrollerde arıların ezilmemesine dikkat edilmeli,

Kovan Açarken Dikkat Edilmesi Gerekenler

- ✓ Gereğinden fazla kovan aynı anda açılmamalı,
- ✓ Yağmacılığa neden olacak davranışlardan kaçınılmalı,
- ✓ Kovan önü açık tutulmalı, tarlacı arıların uçuşuna engel olunmamalı,

Kovan Açarken Dikkat Edilmesi Gerekenler

Hızlı kontroller 10-15 °C'de yapılırken, olağan kontroller ve uygulamalar hava sıcaklığının 17 °C üzerinde yağışsız ve rüzgarsız günlerde yapılmalıdır.

Kış öncesi bakımda dikkat edilmesi gereken hususlar

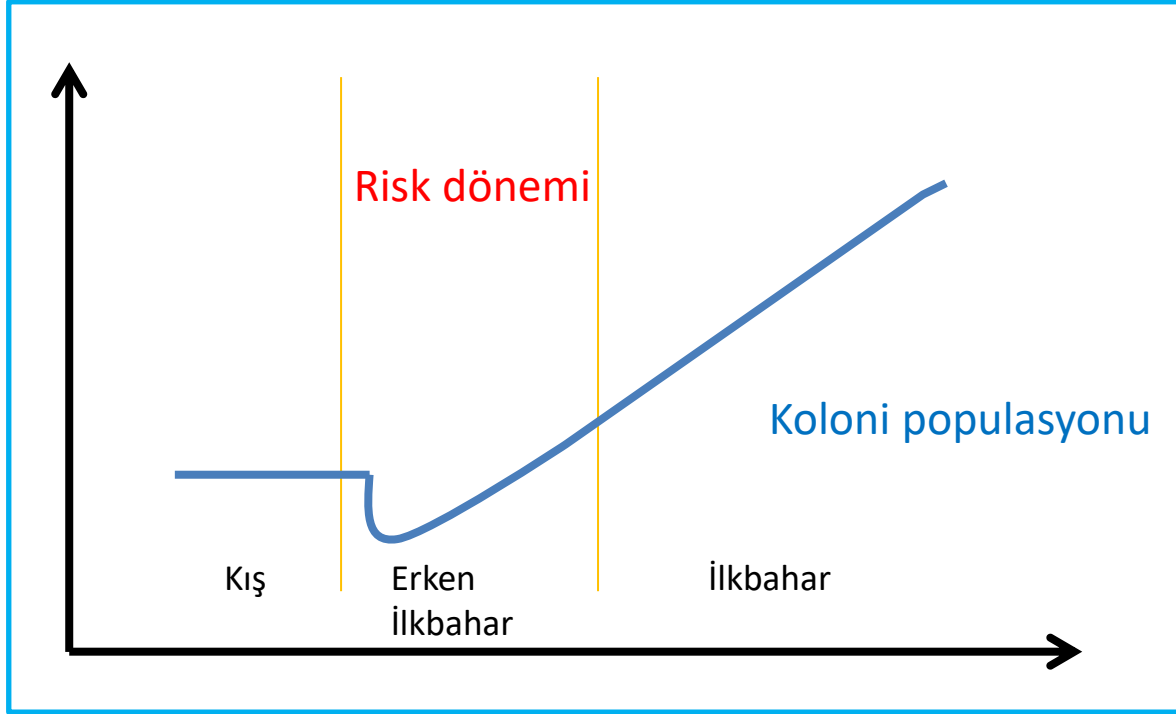
- ✓ Genç ve verimli bir ana arı,
- ✓ Genç arılardan oluşan güçlü populasyon,
- ✓ Koloni gücüne göre yeterli düzeyde besin maddesi,
- ✓ Hastalık ve zararlı olması durumunda gerekli mücadele,

Belirtilen şartlar sağlandığında arılar kışı daha güvenli geçirirler.
Koloni kayıpları erken baharda daha çok görülür.

Erken baharda yoğun uçuşların başlaması ile işçi arı miktarında meydana gelen ani azalma, ergin arıların kuluçka alanlarını kaplayamaması sonucu kuluçkanın üşümesinden kaynaklanır.

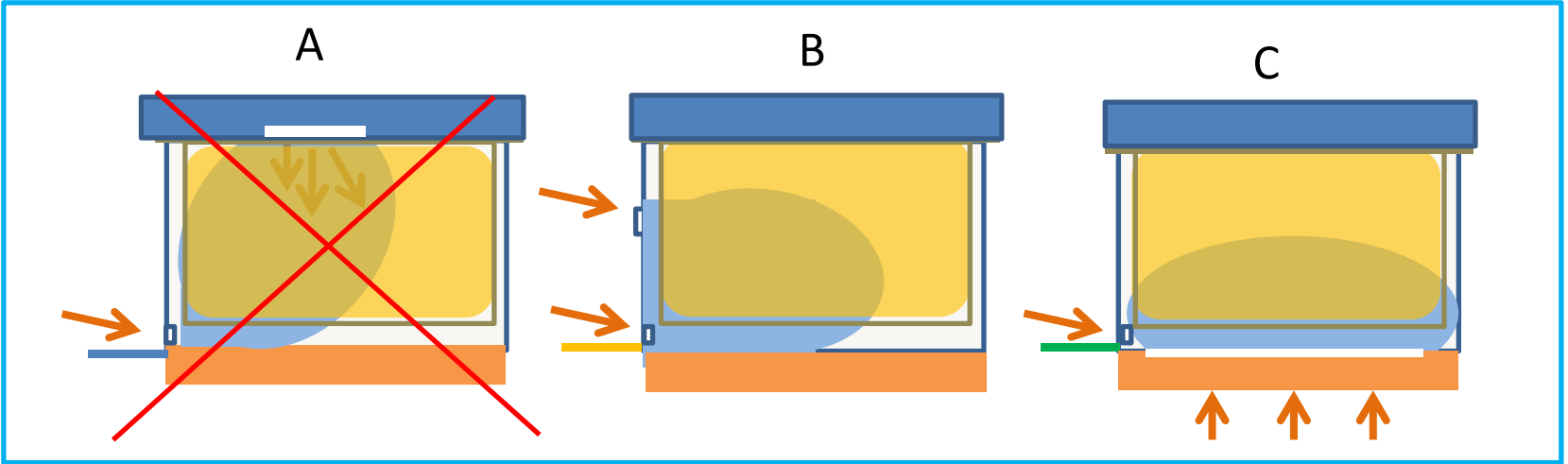
Erken Baharda Ergin Arı Populasyonunda Görülen Düşüş

Erken ilkbaharda koloni popülasyonunda görülen düşüş ve bu düşüşe bağlı olarak koloni kayıplarının görüldüğü risk dönemi

Kovanda nem ve karbondioksit biriktiğinde koloni ölümleri kaçınılmaz olur. Bu nedenle koloni uygun şekilde havalandırılmalıdır.

A- Kışın kovan üstünde açıklık varsa kovan içinde olumsuz bir hava akımı oluşur ve bu ergin arı ile kuluçkayı olumsuz yönde etkiler.

B- Uçuş deliğinin yaklaşık 15 cm üzerinde 2-3 cm lik bir havalandırma deliği kovan içerisinde temiz hava akımının oluşumunu sağlar.

C- Kovanın altının açık veya polen tuzasının tamamen açık tutulması kovan içinde nem ve kirli hava birikimini engeller.

Başlıca 3 temel konuda kontrol yapılır.

- ✓ Ana arı,
- ✓ Besin madde ve
- ✓ Populasyon kontrolüdür.

Kontroller sırasında herhangi bir hastalık veya zararlı varsa bununla ilgili önlemler alınır.

Koloniler ana arı ve populasyon durumuna göre 3 ayrılır.

- ✓ Anasız koloniler
- ✓ Analı zayıf koloniler
- ✓ Analı güçlü koloniler

Güçlü koloniler çabuk gelişirken, zayıf kolonilerin gelişmeleri zaman aldığından zayıf koloniler birleştirilerek koloniler güçlü tutulmalıdır.

Her zaman zayıf koloniden güçlü koloniye takviye yapılmalıdır.

Bu dönemde 2 birim şeker ve 1 birim sudan oluşan koyu şurup verilirken havaların ısınmasıyla bu 1/1 oranına düşürülür.

Kek verilmesi koloninin gücünde göz alınarak genelde ilkbaharda tarlacı arıların etkin uçuşa başladığı dönemde yapılır.

Dönemde polen stoku veya gelişi yetersiz ise sağlıklı besleme açısından protein ihtiyacının karşılanması gerekmektedir. Bunun için ek beslemede taze polen az miktarda su ile ıslatılarak çerçeveler üzerinde arılara verilmelidir.

Arılara daima temiz su sağlanmalı, başka su kaynaklarına yönelmesi önlenmelidir.

Beslenme sırasında yağmacılığa karşı önlem alınmalıdır.

Kuluçkanın Bize Anlattıkları

Yumurtalı
çerçeve

Larvalı
çerçeve

Pupalı
çerçeve

L P Y

Düzenli dağılımlı karışık kuluçka (yumurta, larva, pupa)
Erken baharda görülebilecek normal bir durumdur.

Farklı dağılımlı karışık kuluçka
Ana arı yaşlı ve değiştirilmesi gerekir.

Pupalı
çerçeve

Pupalı çerçeve üzerinde fazlaca boş petek gözlerinin olması, ana arının akrabalı yetiştirilmiş olmasının bir sonucudur. Bunun nedeni diploid erkeklerin larva dönemi başında işçi arılar tarafından yenilmesidir.

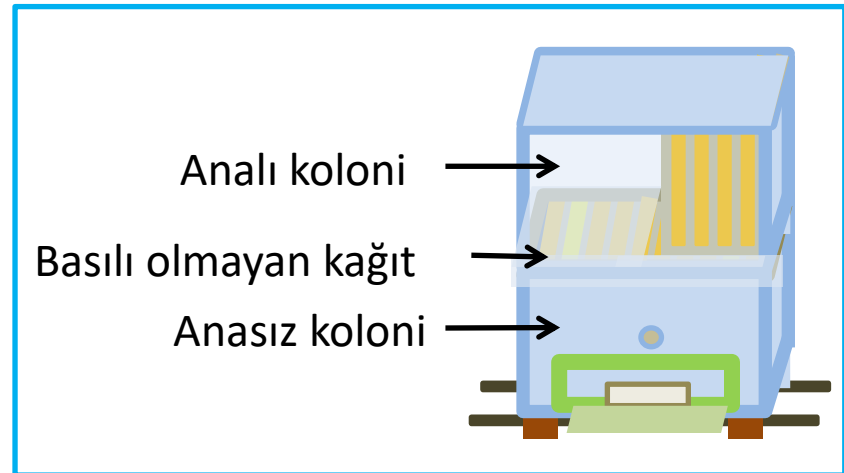
Kolonilerin Birleştirilmesi

Anasız koloni yerinde kalıp üzerine ana arılı koloni koyulur. Birleştirme sağlıklı olabilmesi için anasız koloninin en az yarı gücünde çerçeveye sahip, genç ana arılı koloniyle olmalıdır.

İki koloni birleştirilmesinde ise hangi koloninin ana arısı verimsizse ve biliniyorsa bu ana arı üretici tarafında öldürülmelidir. Böylece birleşme sırasında ana arıların birbirine zarar vermesi engellenmiş olacaktır.

İki koloni birleştirme sırasında ise tarlacısı fazla olan koloninin üzerine diğer koloni konmalıdır.

Her zaman güçlü
kolonilerle çalışmalıyız...

Populasyon kontrolü, koloniyi oluşturan işçi arı miktarıyla populasyonu oluşturacak kuluçka miktarının belirlenmesi amacıyla yapılır.

Yeterli miktarda kuluçka yoksa bu yer darlığı, ana arının verimsiz oluşu, besin yetersizliği, populasyon düşüklüğü gibi nedenlerden veya hastalık ve zararlılardan kaynaklanabilir.

Erken baharda kuluçka çerçevesine baktığımızda farklı fazda kuluçka görebiliriz, bu normal bir durumdur. Fakat ilerleyen zamanda verimli bir ana arı bir uçtan öteki uça yumurta bırakmak ister. Koloniler istenen düzeyde kuluçka üretemiyorsa kuluçka üretimi teşvik etmek için iki farklı yöntem uygulanır.

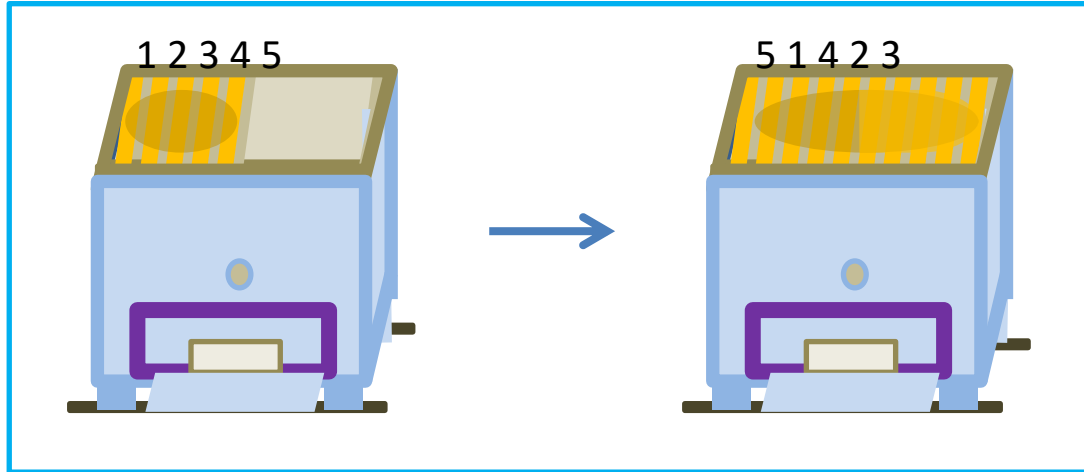

1. Yöntem

Karışık dönemdeki kuluçkalı merkez çerçeve kenara alınarak yerine boş petek verilir. Böylece ana arının geniş bir alanda yumurtlaması sağlanır. Bu işlem kuluçkalıdaki her bir çerçevenin bir tek dönemde kuluçkadan oluşmasına kadar devam eder.

2. Yöntem

Kuluçkayı yayma yöntemidir. Arıların kuluçkayı kovan içinde bir küre şeklinde geliştirme isteğine dayanır.

Kuluçkalı çerçeveler kuluçka miktarlarına göre en az kenara, en çoğu ortaya gelecek şekilde sıralanır. Böylece kuluçka alanı yarım küre yapılarak arıların bu küreyi tamamlaması sağlanır.

Oğul oluşumuna neden olan etmenler;

Genetik eğilimin yüksek oluşu: Aynı koşullarda ve aynı ırk içerisinde dahi farklı oğul eğilimi görülebilir.

Ana arıların yaşlı ve/veya sakat oluşu: Ana arının ağız salgılarının yetersiz veya aşırı olması, ana arının yeterince döllenmemiş olması, akrabalı yetiştirme sonucu döl veriminin düşük olması gibi sorunlar oğul eğilimini yükseltir.

Çevresel faktörler: Sıcaklık, havasızlık, nektar ve polen kaynağında yetersizlik, üreticinin uyguladığı koloni yönetimindeki yanlışlıklar gibi birçok etmen oğul eğilimini artırır.

Ana arıya kuluçka alanı sağlanmak için yeterli petek ve kat atılmalı, kovanın havalandırılması sağlanmalı, sıcak bölgelerde kovayı serin tutmak için kovan kapağı kireçle boyanmalı ve yemliklere su verilmelidir.

Bir kovanda oğul kontrolü amacıyla ana arı meme veya yüksüklerinin kesilmesi en çok 2 kez uygulanmalıdır. Çünkü koloninin yüksük yapımında ısrar etmesi ana arının değiştirilme isteğinden kaynaklandığından yüksük kesme yerine ana arı değiştirme işlemi uygulanmalıdır.

Oğul döneminde kontrol 5 günde bir yapılmalıdır. Oğul gözlerinin kesilmesi sırasında dikkat edilmesi gereken, gözlerin hepsinin açık olmasıdır. Kapalı ana arı memesinin bulunuşu koloninin oğul verdiğiin göstergesidir.

Oğul vermiş kolonide ilk oğul eski ana arıyla çıktığından kolonide ana yoktur. Kapalı yüksükleri bozduğumuzda koloni bir daha ana arı üretemeyecektir.

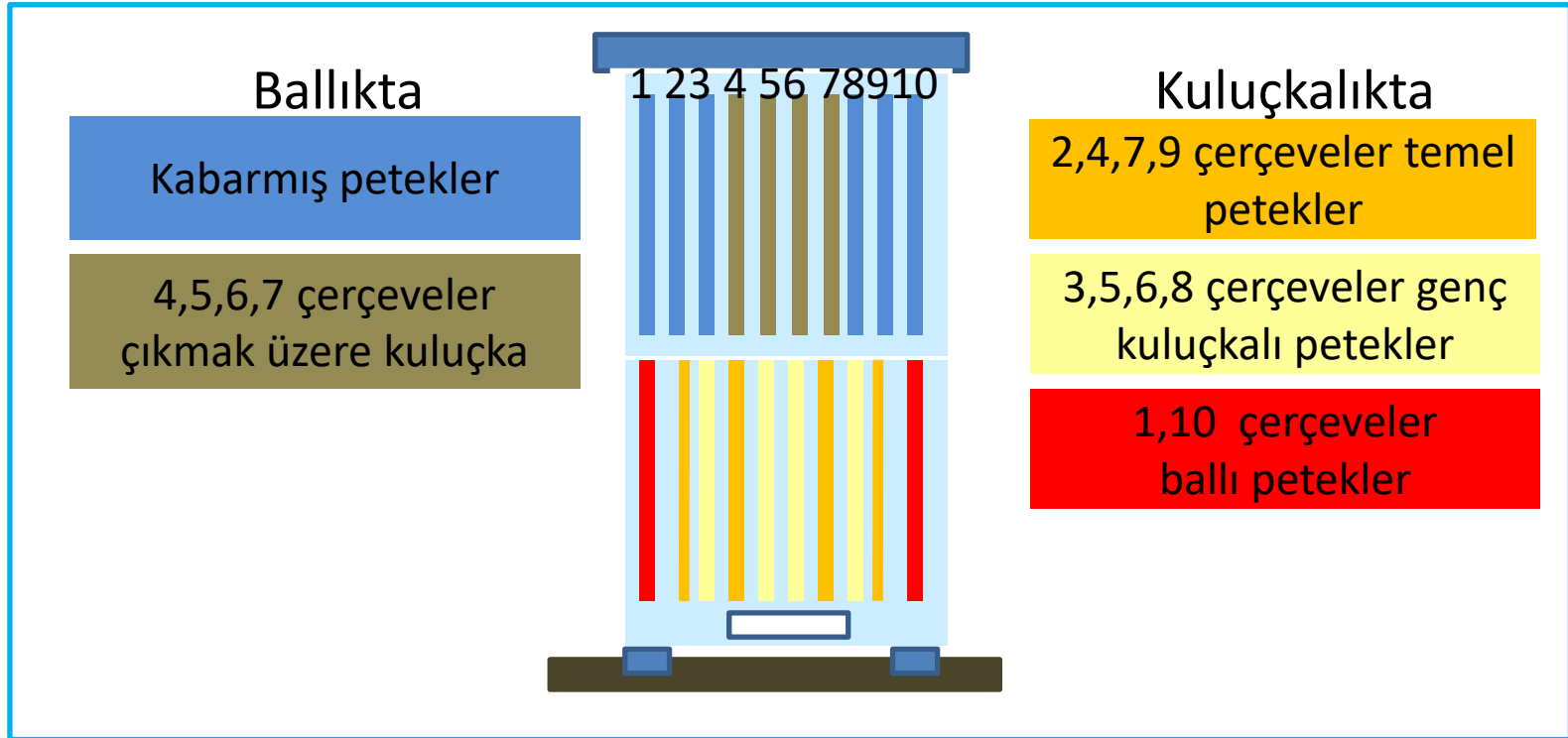
Sırlanmış kuluçka ve yumurta içeren petek ana arıyla beraber kuluçkanın ortasına yerleştirilir. Çerçevelerin yan tarafı boş temel peteklerle doldurularak üzerine ana arı ızgarası konur. Ballığa kuluçkalı petekler arıları ile birlikte konur. Kalan boşluklar kabarmış peteklerle ile tamamlanır. Uygulamadan 5 gün sonra üstte ana arı memeleri oluşmuşsa bunlar iptal edilir.

Oğul yüksüklerini keserek yapay oğullarda kullanmak ilerde oğul eğilimi yüksek kolonilere sahip olmamıza neden olur ki bu durumdan kaçınılmalıdır.

Oğul yüksüklerini keserek yapay oğullarda kullanmak ilerde oğul eğilimi yüksek kolonilere sahip olmamıza neden olur ki bu durumdan kaçınılmalıdır.

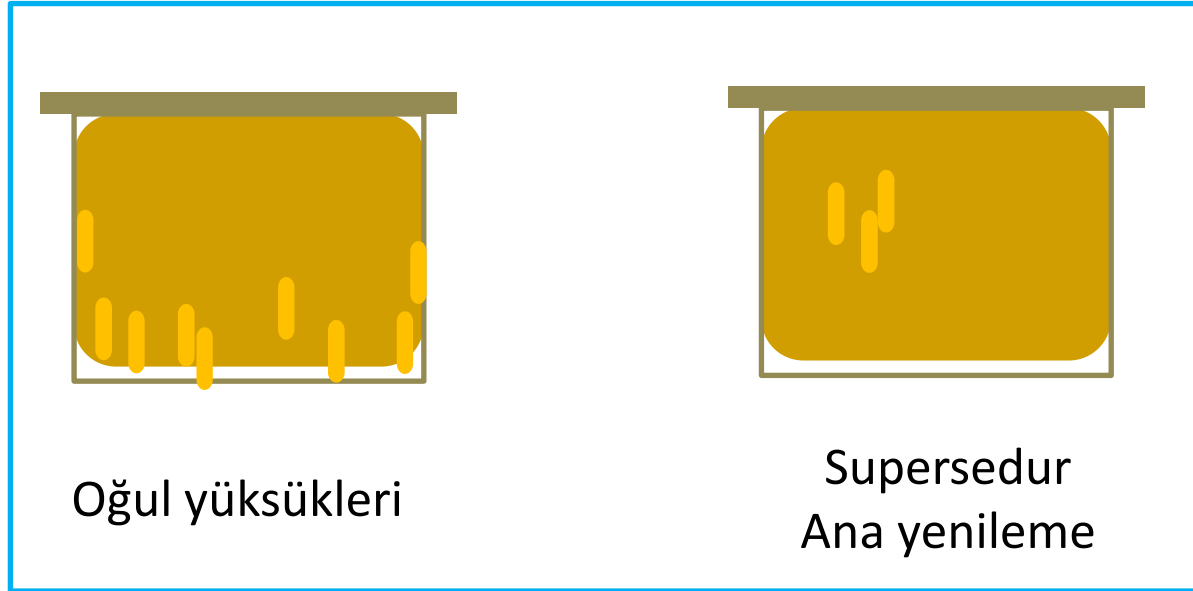

Alınacak tüm önlemlere rağmen oğulun çıkması söz konusu ise ana arının kanadını kesmek bir önlem olarak uygulanabilir. Kanat kesme, bir veya iki kanadın yaklaşık üçte birinin kesilmesi şeklinde uygulanır.

Koloninin Ana Arıyı Değiştirme İşlemi (süpersedur)

Koloni oğul vermeyip sadece ana arıyı değiştirmek istediğinde peteğin merkezine 1-2 adet yüksük yapar. Eğer bu koloniye ana verilemiyorsa yüksükler bozulmamalıdır. Çünkü koloninin yeni bir ana arı yapma şansı ortadan kalkar.

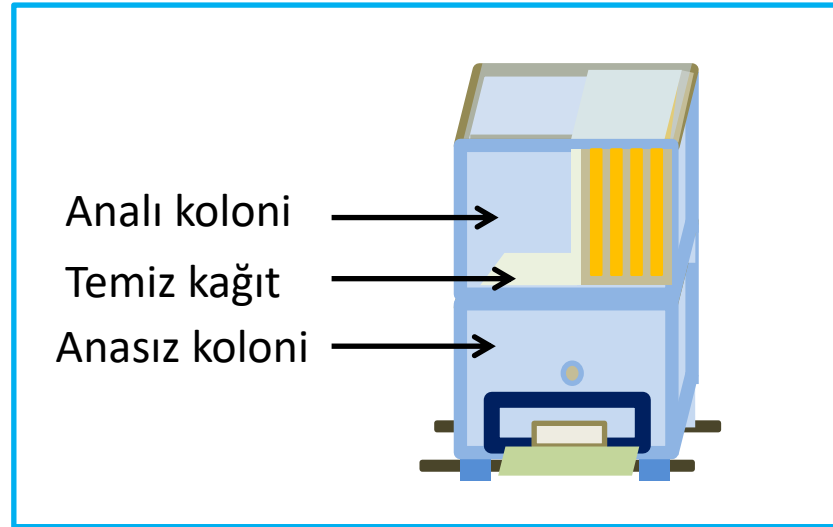

Uzun süre ana arı yetiştirmeyen kolonilerde genç işçi arılar ovaryumları gelişerek dölsüz yumurta bırakırlar.

Anasız kolonilerde bir veya birkaç tane işçi arı ana arı gibi arı sütü ile beslendiğinde gelişerek ana arıya benzer bunlara «yalancı ana» denir.

Yumurtlayan işçi arıların sayısı ise onlarca bazı kovanlarda ise çok daha fazladır. Bu tip kolonilerde yapılacak en iyi yol ana arılı bir koloniyle birleştirmektir.

Birleştirme işleminde dikkat edilmesi gereken husus ise anasız koloninin en az yarısı kadar popülasyona sahip ana arıyla birleştirilmesidir. Birleştirmede anasız koloninin üzerine temiz bir kağıt konur ve arıların birleştirmesini kolaylaştırmak için birkaç küçük delik açılır. Üzerine ballık konur ve ana arılı koloni aktarılır. Zayıf popülasyonların birleştirilmesinde oğul parfümü gibi parfümler de birleştirmede kullanılabilir.

Anasız kolonilerin analandırılması veya verimsiz bir ana arının öldürülerek koloniye yeni ana arı verilmesi sırasında kolonin yüksek popülasyona sahip olmamasına dikkat edilmelidir.

Kolonide yalancı ana arı olmaması, ana arı yetiştirecek kuluçkanın olmaması, var olan yüksüklerin bozulması, refakatçi işçi arıların ana arı kafesinden alındıktan sonra konulması, koloninin ana arıyı kabullenmesini kolaylaştıracaktır.

Ana arı bakıcı işçi arı kadrosunun ilgilenebileceği bir noktaya konmalıdır.

Kafes verildikten 1-3 gün sonra koloni ana arıyı kabullenir. Bu süre koloninin durumuna göre değişiklik gösterebilir.

Oğulların çıkışları 07:00-17:00 arasında görülebilmekle beraber genellikle 10:00-14:00 saatleri arasında gerçekleşir. Baş oğul adı verilen ilk oğul, yaşlı ana arıyla birlikte çıktığı için koloninin neredeyse yarısını da birlikte götürür.

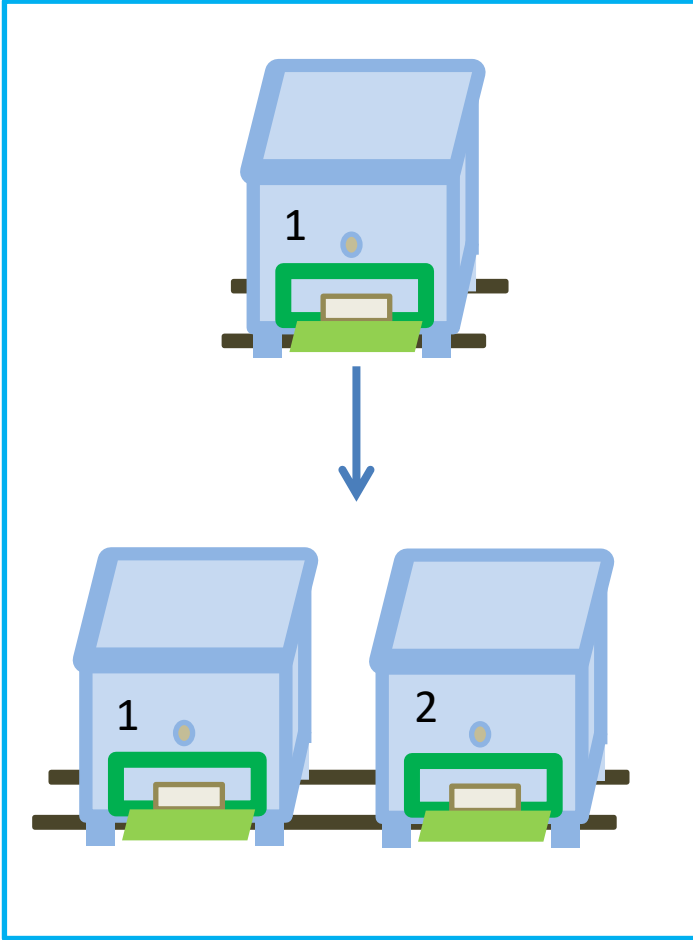
Oğulu her yaştan bireyler oluşturur. Koloni birden fazla oğul verebilir. Bu durumda ikinci oğul daha küçük olur ve içinde birden fazla dölsüz ana arı vardır.

Oğullar kıtlık durumu hariç kovandan tok çıktıkları için sakindirler. Ancak aradan birkaç gün geçince kursaklarındaki balın azalması ve stresten dolayı hırçın olabilirler. Bu nedenle ne zaman çıktığını bilmediğimiz oğulları alırken gerekli önlemler alınmalıdır.

Oğulun yerleştirildiği kovana sadece ballı çerçeve konulması yeterli değildir, mutlaka yavrulu çerçeve konulmalıdır. Oğul tamamen yerleştikten 2-3 saat sonra kovayı istenilen yere taşınabilir.

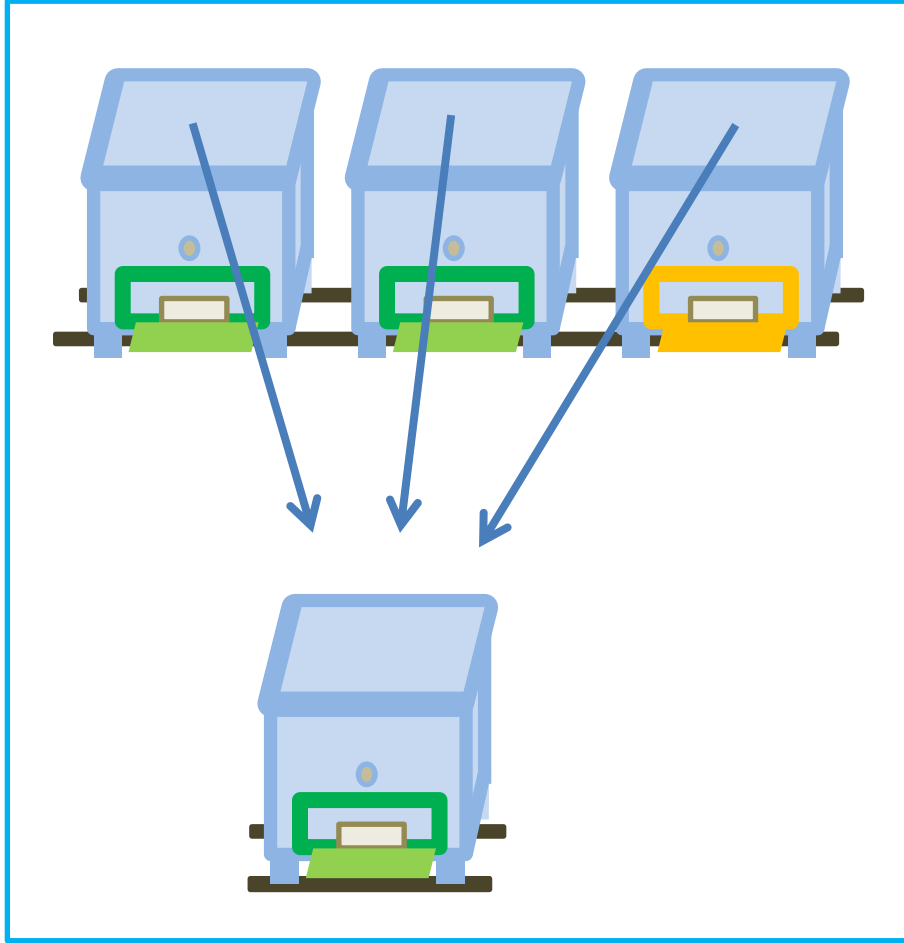

1. Yöntem

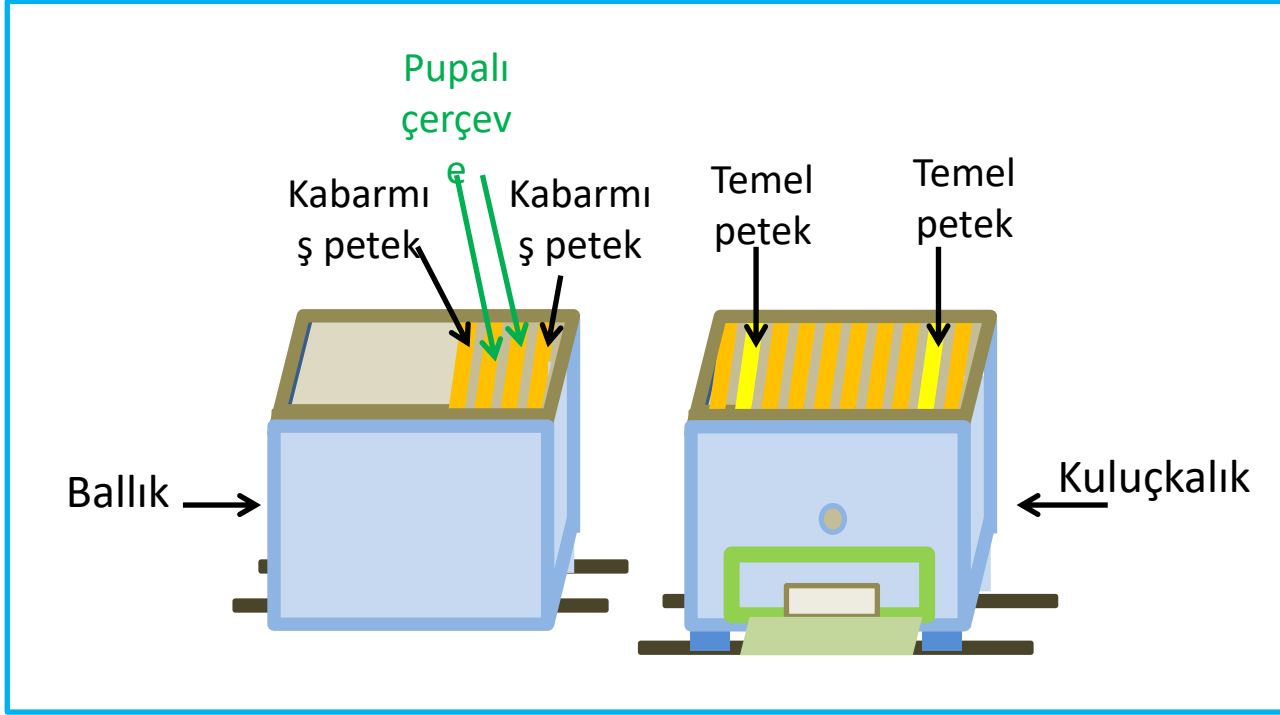
Koloni olduğu yerde bölünebilir. Eski kovanın uçuş tahtası ortalanarak iki kovan yerleştirilir. Anasız koloniye muhakkak yumurtalı-larvalı çerçeve olmalıdır. Kovanların aynı renkte olması, tarlacı arıların her iki koloniye bölünmesine katkı sağlayacaktır. Koloniler arası şaşırmanın olabileceği düşünüldüğünden, ertesi gün kolonilerin kontrol edilmesi gerekir. Yer olmadığı durumlarda ana arılı bölme arılıkta uygun bir yere taşınabilir.

2. Yöntem

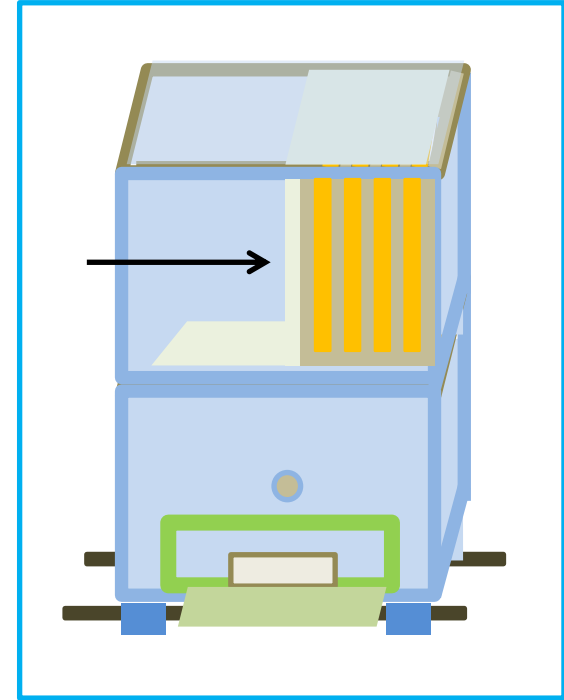
Kolonilerden yumurtalı-larvalı, pupalı ve ballı-polenli çerçeve alınarak yeni yapay oğul oluşturulur.

Koloni 10 çerçeve arıya ulaştığında bir ballık alınarak pupalı 2 çerçeve ballığa aktarılırken bu çerçevelerin yanlarına varsa bir önceki seneden kalan 2 adet ballı petek konmalıdır. Alt katta ise 2 ve 9 çerçevelere temel petek konmalıdır.

Mevsim şartlarına bağlı olarak üst katta çıkartılan çerçeveler bez veya çuvala sarılarak kuluçkalıkta bulunan ısının kaybolması önlenmelidir.

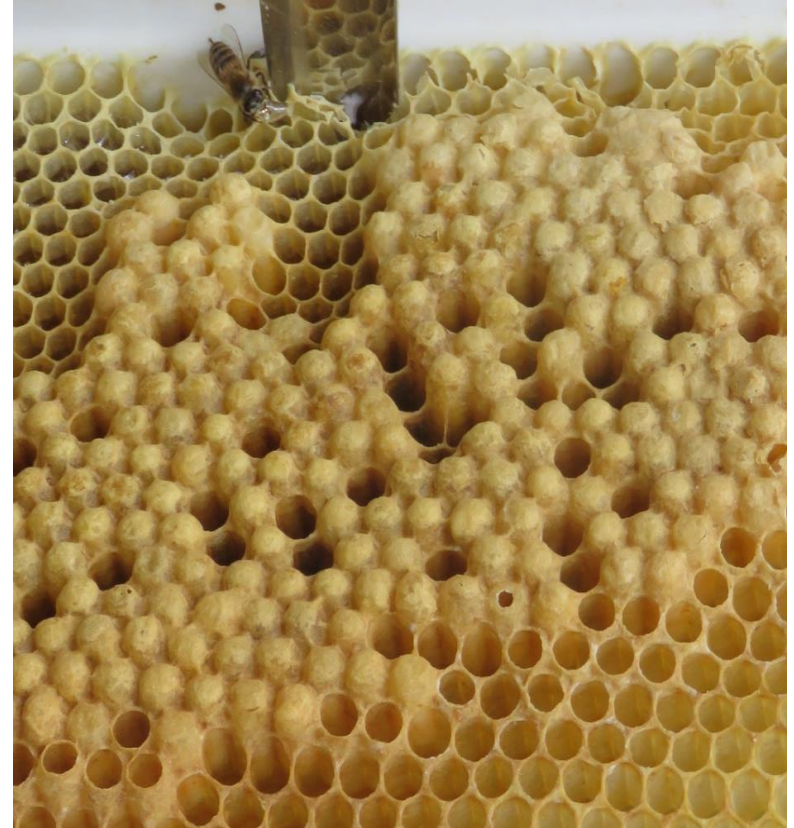
Çuval kullanılması durumunda, çuvalın temiz ve yazısız olmasına dikkat edilmelidir.

Koloni 20 çerçeveye ulaştığında ana arı izgarası kullanılır.

Ana arı izgarası kullanımında, ballıkta erkek arı ve kuluçkası bulunmamasına dikkat edilmelidir.

Çerçeveler ballığa, bütün arılar kuluçkalığa çırpıldıktan ve erkek kuluçkası imha edildikten sonra konulmalıdır.

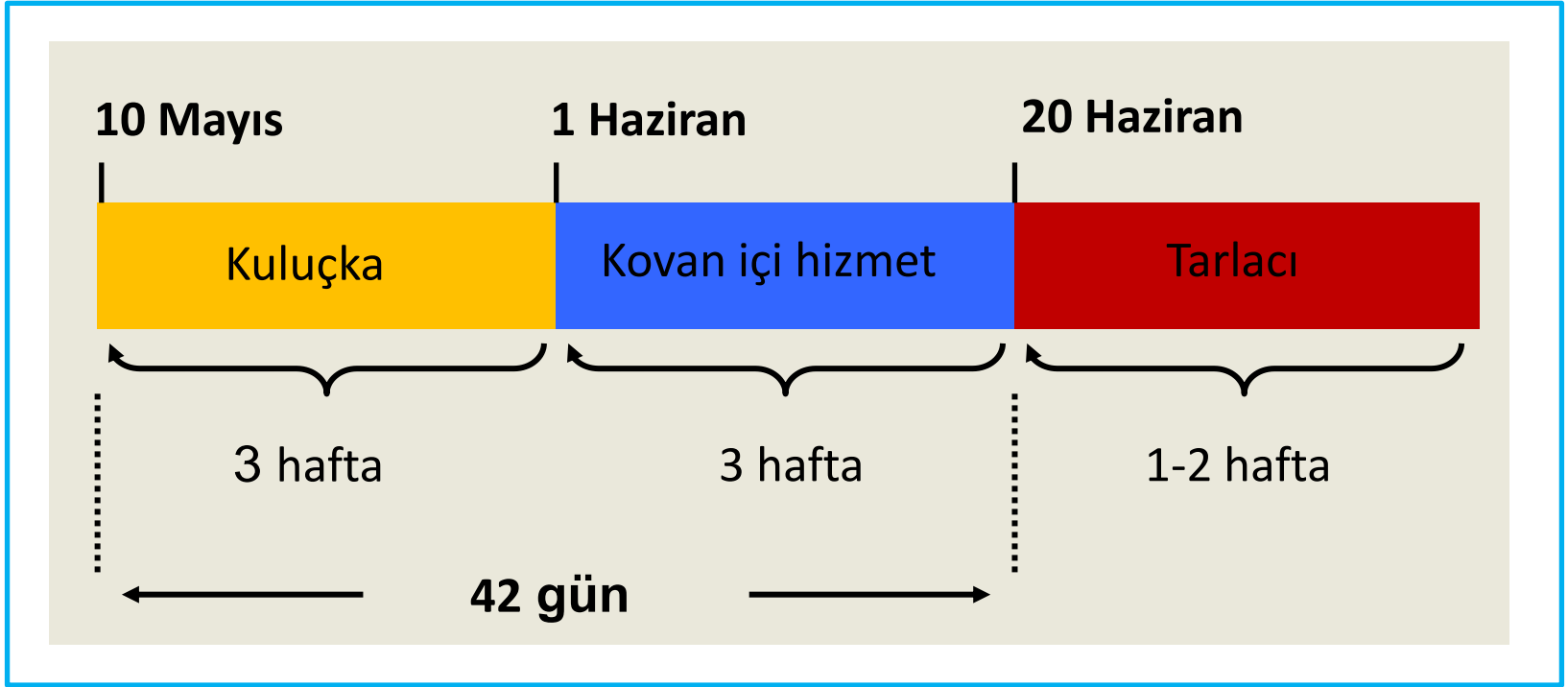

Populasyon kontrolünün amacı, populasyonun (işçi arı miktarı) üretici tarafından istenilen düzeyde tutulmasıdır.

Elde edilen balın bir işçi arı başına düşen miktarı, üretim etkinliği olarak tanımlanır.

Kovan verimliliği, içinde bulunan her bir arı başına düşen üretim miktarıdır.

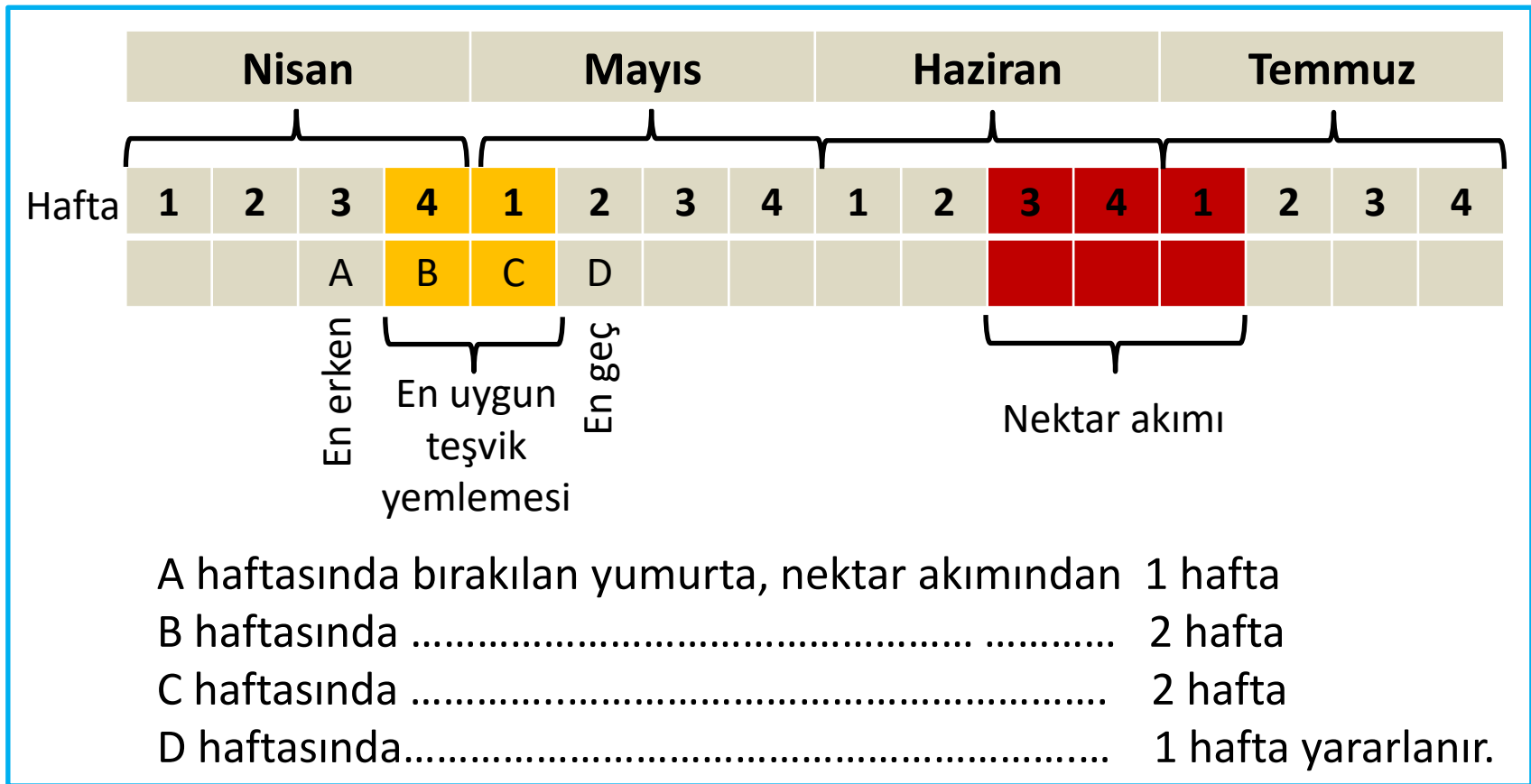
Yapılan çalışmalarda üretim etkinliğinin maksimum olduğu populasyon düzeyi 60-80 binlik kolonilerdir.

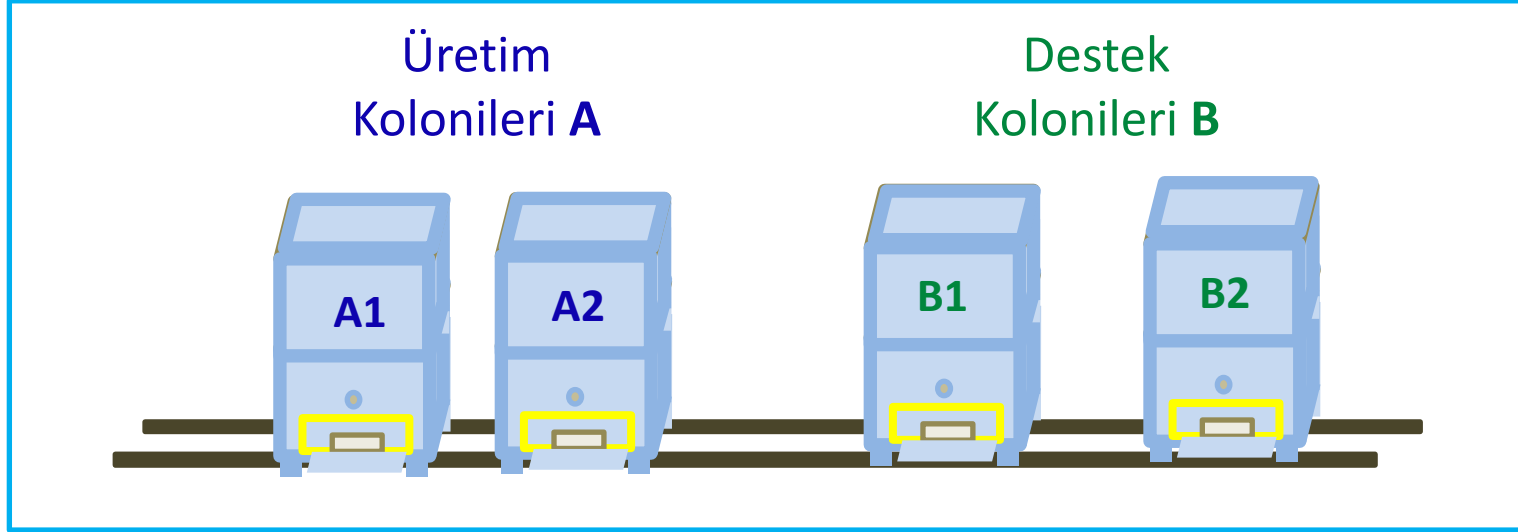
Nektar Akımından 6 Hafta Kala Yumurta Üretimini Maksimuma Çıkartmalıyız

Nektar akım devresinden 6-7 hafta önce ana arının yumurtlaması için teşvik beslemesi yapılabilir. Burada dikkat edilmesi gereken husus yaklaşık nektar akımının süresidir.

Bu yöntemde 1 ay sonra bal üretim kolonisi olarak kullanılacak kolonilere **üretim kolonisi (A)**, bunları destekleyecek kolonilere ise **destek kolonisi (B)** denir.

Yöntem bal akımından bir ay önce uygulamaya başlanır.

Üretim (A) kovanlarından nektar akımı zamanı işimize yaramayacak ve bu dönemde tüketici olacak olan genç kuluçkalar destek kolonilerine aktarılırken,

Destek (B) kolonilerinde çıkmak üzere olan arısız pupalı çerçeveler ve sırlanmamış ballı çerçeveler üretim kolonilerine aktarılır.

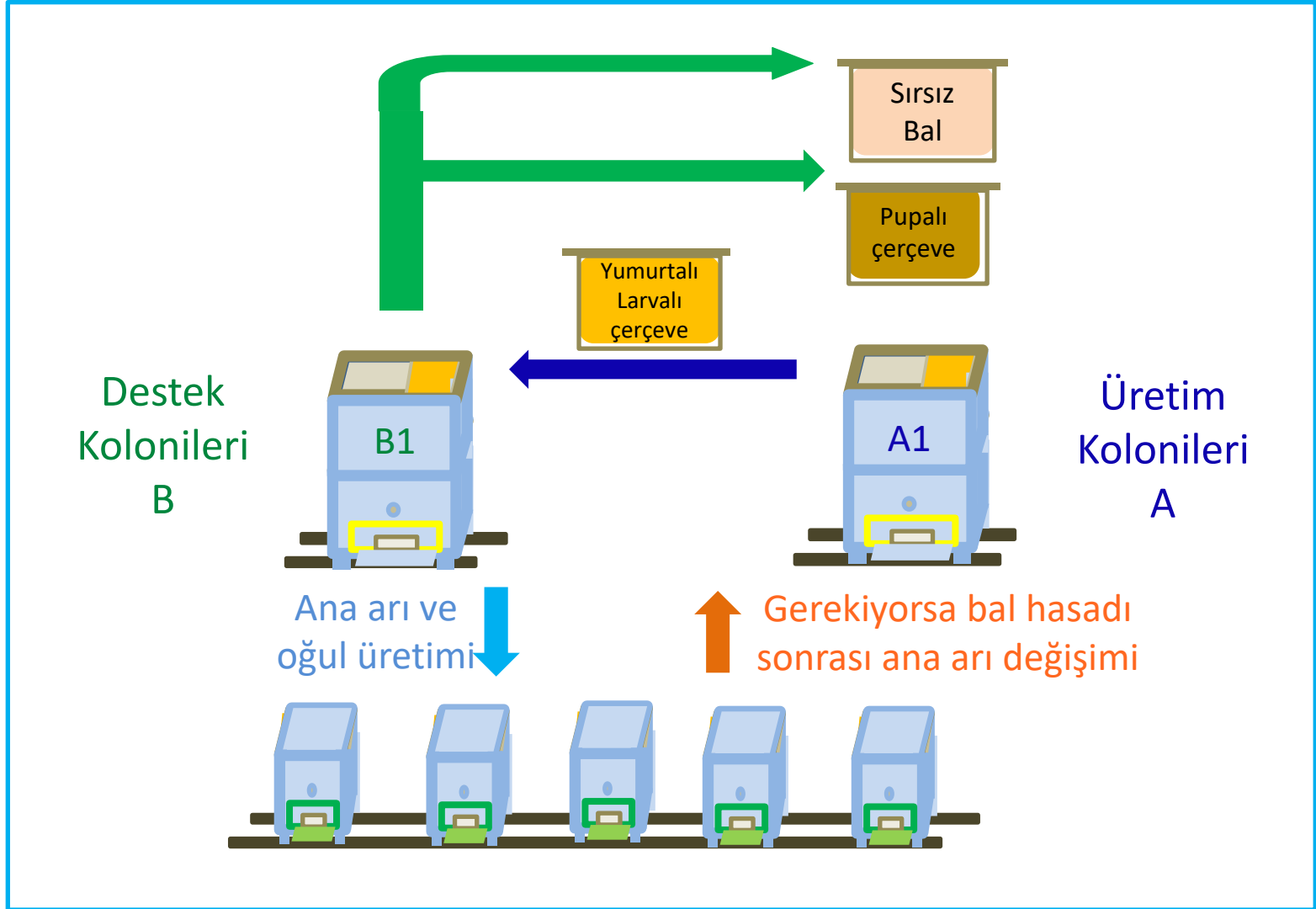
1 aylık dönemde 5-6 adet pupalı çerçeve arısız olarak üretim kolonisini aktarılır.

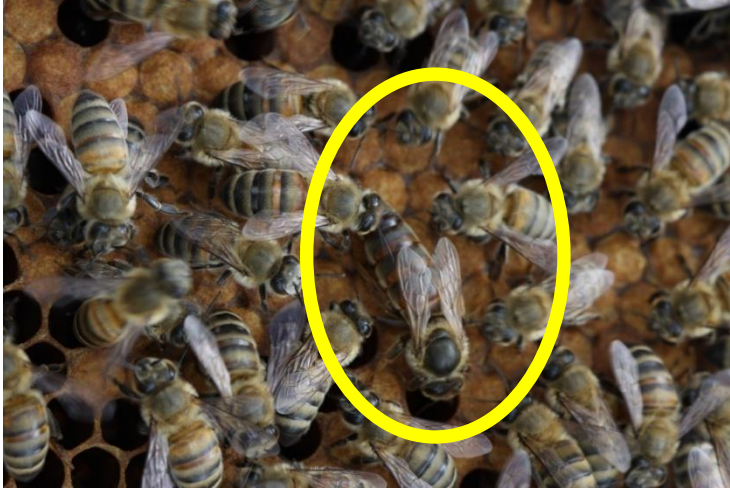
Bu işlem nektar kaynağının yaklaşık süresine göre ayarlanmalı ve çerçeveler aktarılırken petekte bulunan erkek arı kuluçkası imha edilmelidir.

Nektar akımı başlangıcında üretim (A) kolonilerinden 2 genç kuluçkalı, 1 ballı ve 1 polenli toplam 4 adet çerçeve almak suretiyle yapay oğullar üretilebilir. Bu işlem bal tüketimini azaltacağından üretimin artmasını sağlar.

Destek kolonileri de çoğu zaman normal koloniler gibi bal biriktirebilmekle beraber, bazı kıtlık durumlarında beslenmeleri gerekebilir.

Destek Koloni Yönetim Sistemi

Nektar dönemine 4 hafta kala ana arıyı hapsetmek suretiyle, tüketici işçi arı sayısını ve yavru miktarını azaltarak koloninin bal biriktirme şansı artırılabilir. Bunun için özel malzemedен yapılmış 2-3 çerçeveli ana arı ızgaraları kullanılmaktadır.

Aynı zamanda bu peteklerin imhası önemli arı zararlısı olan varroaya karşı etkin bir mücadele yöntemi olacaktır.

Populasyonların güçlendirilmesinde bilinen yöntemler dışında daha basit iki ana arılı koloni yöntemleri uygulanabilir.

1. Yöntem

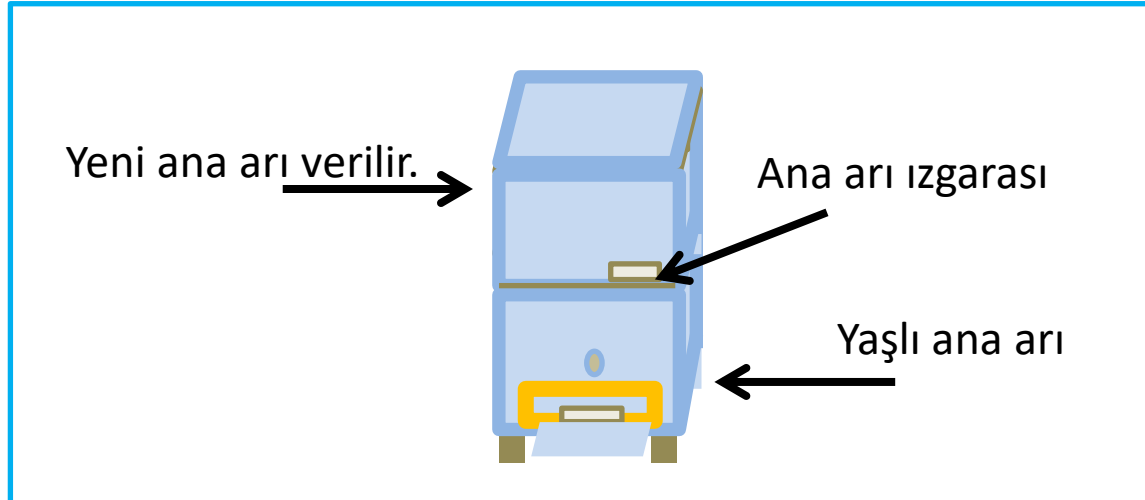
Güçlü kışlamış koloniler iyi bakım besleme uygulanarak en az on çerçeve üzerine çıkarılır. Kuluçkalık yumurtalı ve ana arılı, ballık ise sırlanmış ve çıkmakta olan kuluçka ile ballı ve polenli çerçeveleri içerecek şekilde düzenlenir. İki kuluçkalık gövdesi arasına iki kat sinek teli konularak iki koloni birbirinden tamamen ayrılır.

Arıların büyük çoğunluğu üst kuluçkalığa çırpılarak iki kuluçkalıkta popülasyon dengelenir.

Üst kuluçkalığa uçuş deliği açılarak giriş ve çıkışların buradan yapılması sağlanır.

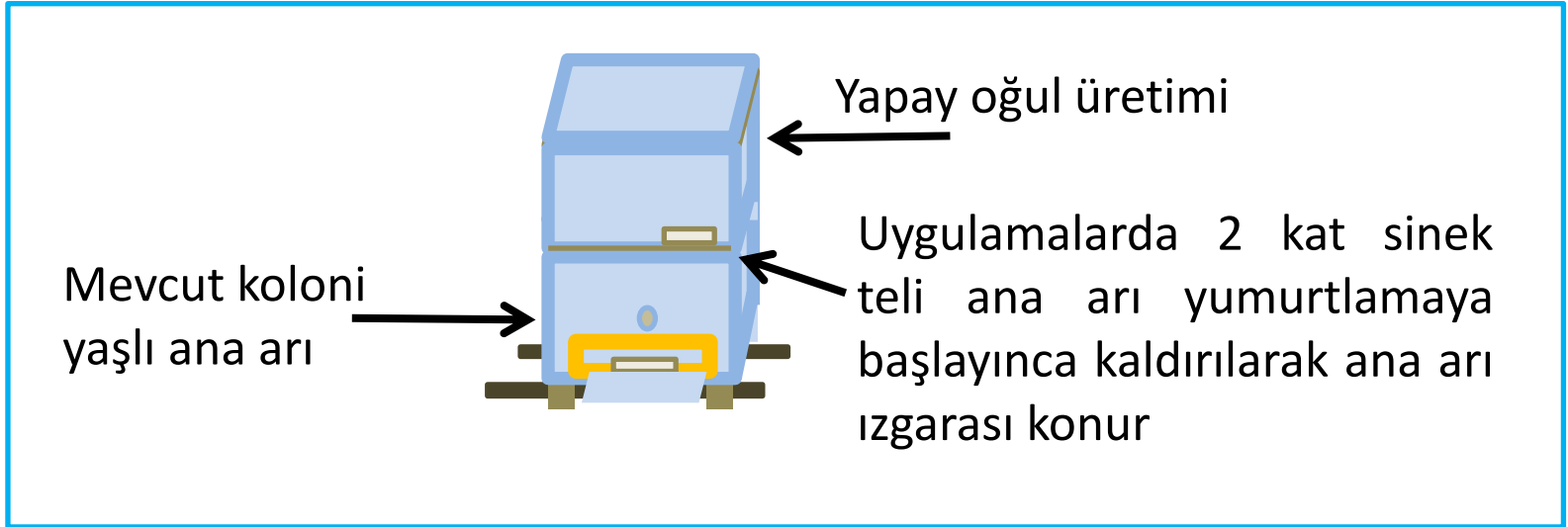
Bu zamanda elimizde genç ana arı olmalıdır. Genç ana arı üst kuluçkalık merkezi yerinde çerçevelerin üst çıtaları arasına ana arı kafesiyle verilir. Ana arı kafesindeki şekerleme tıkaçı ana arının 2-3 günde serbest kalmasını saylayacak şekilde hazırlanır. Hava koşullarına ve nektar durumuna göre gerekirse besleme uygulanır. Ana arı yumurtlamaya başladıktan sonra çift katlı sinek teli çıkartılarak yerine ana arı ızgarası konur.

2. Yöntem

Mevcut ana arı yoksa, üst kuluçkalık yapay oğul gibi kuluçkalı, ballı ve polenli çerçevelerle düzenlenip yeterli miktarda genç arı çırpılır. Yeni oluşturulan oğulun burada ana arı kazanması sağlanır. Ana arı kazandıktan ve yumurtlama başladıktan sonra çift katlı sinek teli çıkartılarak yerine ana arı ızgarası konur.

3. Yöntem

Bir koloninin başka bir koloninin üzerine konulması ile uygulanan yöntemdir. Aynı şekilde sinek teli konularak uygulanan bu yöntemde zayıf koloniler güçlü kolonilerin üzerine yerleştirilir.

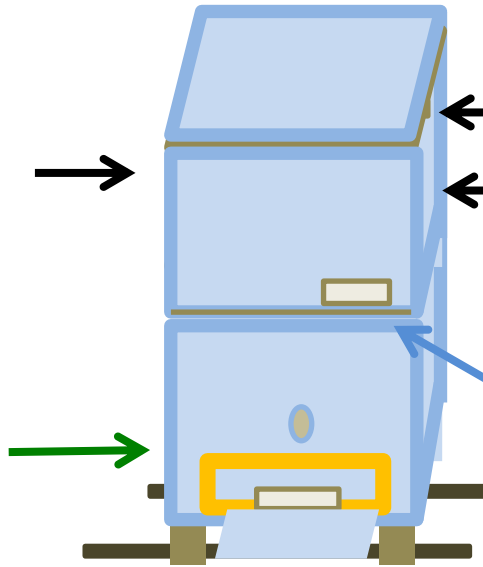
İki ana arılı koloni yönetimi ile koloninin populasyon gelişimi hızlandığı gibi, olası ana arı ölümlerinde koloninin anasız kalması önlenmiş olmaktadır.

Güçlü kolonilerin hastalık ve zararlılara karşı daha dirençli olduğu unutulmamalıdır. Bu koloniler istenilen populasyon büyüklüğüne daha çabuk ulaşacaklarından, bal akımından yararlanma şansları artacaktır.

1. Yöntem

Mevcut koloniden çıkmak üzere olan 1-pupalı çerçeve, 1-2 ballı-polenli çerçeve, yeterince arı silkilerek, yeni ana arı verilmesi

Mevcut koloni yaşlı ana arı

2. Yöntem

Yapay oğul üretimi

3. Yöntem

Yeni bir koloninin üst kuluçkalığa aktarımı

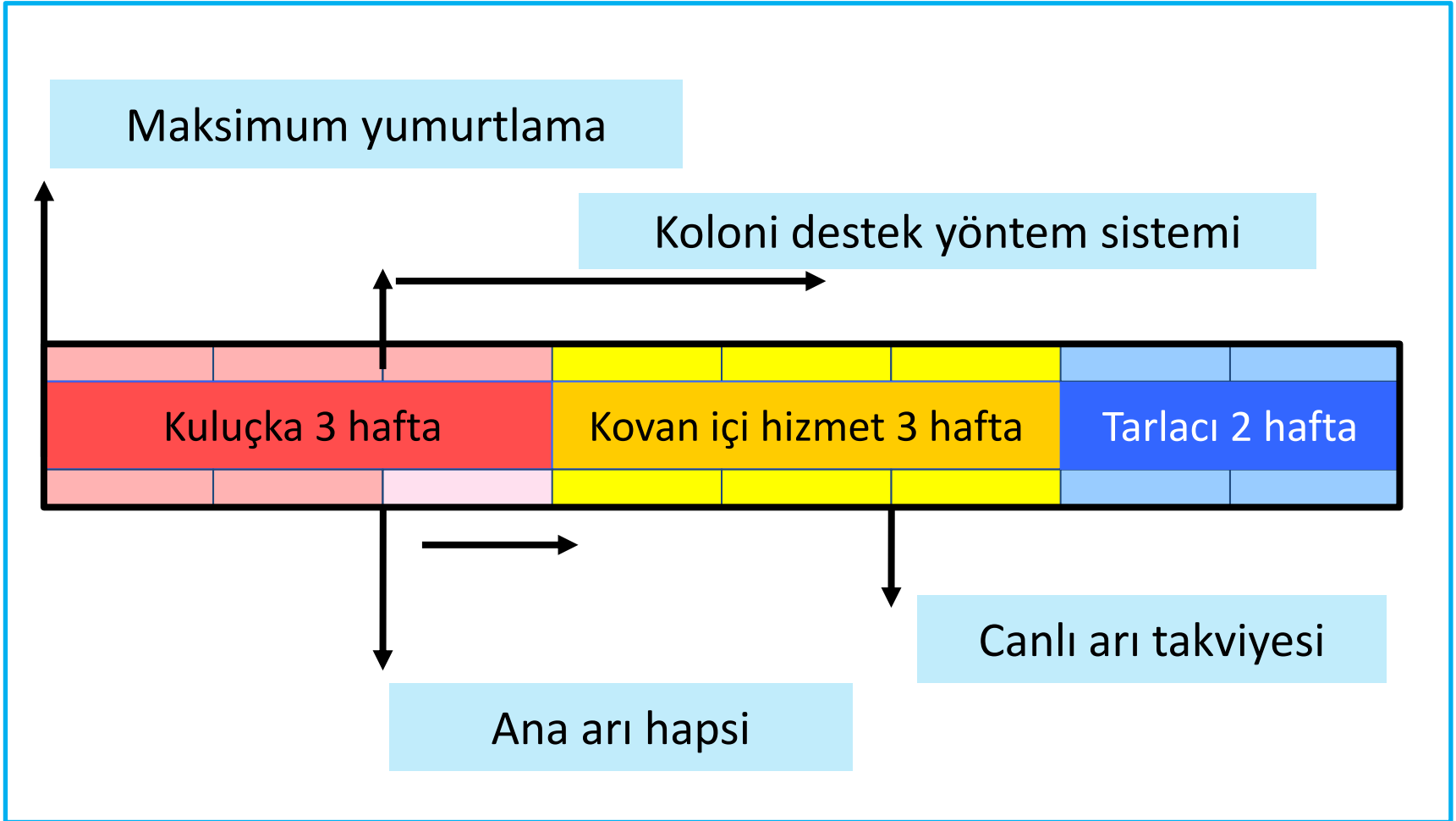
Uygulamalarda 2 kat sinek teli ana arı yumurtlamaya başlayınca kaldırılarak ana arı ızgarası konur

Kolonilerin kuluçkalıkları düzenli olarak kontrol edilerek alt kuluçkalıktan üst kuluçkalığa çerçeve çekilmeli, aynı zamanda alt kuluçkalıkta bulunan ana arının özellikle yeni ana arı yetiştirme sırasında koloni tarafından değiştirilebileceği göz önüne alınarak, yüksük kontrolü yapılmalıdır.

Nektar akımından önce kolonilere genç canlı arı takviyesi yapılarak da daha fazla bal üretmeleri sağlanabilir.

Amerika'da doğmuş bir sistemdir. Kolonilerin erken geliştiği güney bölgelerinde üretilen ve geliştirilen kolonilerin kışı uzun ve sert geçen yörelere çerçevesiz veya çerçevesiz olarak taşınma esasına dayanır. Böylece arıları geç gelişen kuzey üreticilerine erken dönemde bal üretme şansı tanımaktadır.

Yöntem benzer koşullara sahip dünyanın birçok ülkesinde uygulanmaktadır.

Sistem güney bölge üreticileri için iyi bir gelir olanağı sağlar.

Çerçevesiz paketlerin kullanılması, Varroa zararlısına ve petekle taşınan birçok hastalık etmeninin önlenmesi bakımından avantaj sağlayacaktır.

Paketler yeni koloni oluşturmada analı, mevcut kolonileri takviyede anasız olarak gönderilmektedir.

Yeni koloni oluşturma amacıyla gönderilen paketler yoğun nektar döneminden 8-12 hafta önce gönderilerek kovanlara aktarılmalıdır.

Gelen paketler yoğun besleme ile bölgenin nektar akımına yetiştirilmeye çalışılır.

Paket ağırlıkları genel olarak 1-2,5 kg arasında değişmekle beraber, daha çok 1,5 kg olan paketler talep edilmektedir.

Petek bal üretilecekse o yıl kabartılmış petekler ballıkta kullanılmalıdır. Süzme bal üretilecekse eski petekler ballıkta kullanarak bal üretilmesi hedeflenmelidir.

Bal hasadı tamamen bal akımı bitmeden ve çerçevelerin 2/3 sırlandığı zaman yapılmalıdır.

Ana arı ızgarası kullanımının bal verimini artıracığı unutulmamalıdır.

Çift katlı bir kovan hasat edileceği zaman yanımıza boş ballık veya kovan alırız.

Hasat edeceğimiz kovanın ballığını çerçevesleriyle birlikte üzerinden alırız.

Kuluçkalıkta hasat edebileceğimiz çerçeveler varsa bu çerçeveleri boş ballığa alırız ve hasat edeceğimiz kovanın kuluçkalığının üzerine yerleştiririz.

Ballıktaki hasat edeceğimiz çerçeveler ve kuluçkalıktan çıkardığımız ballı çerçeveler üzerindeki arıları ballığın üstünden silkeriz.

Arıların yukarı doğru hareketlenmesini önlemek için ballığın üzerinin 2/3' sini bir örtü bezi veya örtü tahtasıyla kapatırız.

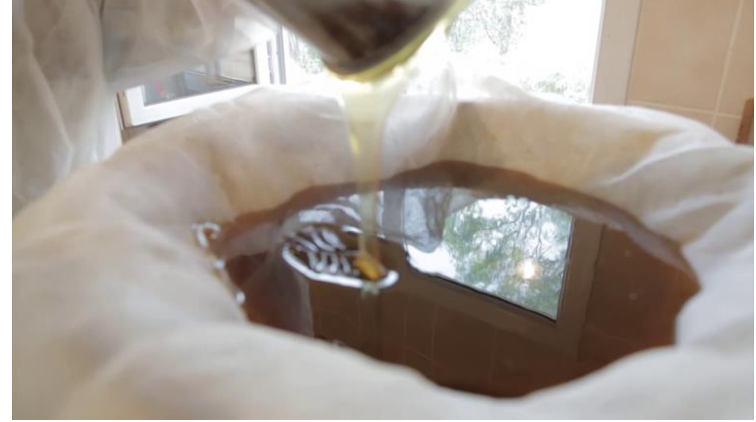
Silkme sonunda kalan arıları da fırça ile petekten uzaklaştırdıktan sonra ballı çerçeveleri ballıkla, kuluçkalıkla veya çerçeve taşıma kaplarıyla sağım odasına alırız.

Tek katlı kolonilerden hasat yapılacaksa önce hasat yapılacak çerçeveleri bir ballığa veya kuluçkalığa aldıktan sonra kuluçkalığın 2/3 si örtü bezi veya örtü tahtasıyla kapatıp, ballı çerçeveler üzerindeki arıları silkeriz.

Burada amaç her arının bir kere silkilmesidir. Böylece arı kalkmadan hasadımızı gerçekleştirebiliriz.

Ballı çerçevelerin muhafazasına özen gösterilmeli, yağmacılığa neden olabilecek durumlardan kaçınılmalıdır.

Ballı petek üzerindeki sırlar sır tarağı veya bıçağı ile alındıktan ve bal süzöldükten sonra bir süzgeçten geçirilmeli ve tenekelere alınmalıdır.

Eğer imkan varsa balın bir dinlenme kazanına alınması, bir süre bekletilmesi ve dinlendirme kazanında balın üzerinde biriken yabancı maddelerin alınması ve sonrası tenekelere aktarılması balın kristalleşme süresini uzatacaktır.

Hepinize Kovan Dolusu Teşekkürler...

